

Gespreksnotitie

Aan : Vaste commissie voor Justitie en
Veiligheid van de Tweede Kamer
der Staten Generaal

Afdeling Stadsbeheer
Unit Vergunningen, toezicht en
handhaving
Team Handhaving

Datum : 26 februari 2019

Bezoekadres:
Groenedijk 10, Capelle aan den IJssel

Betreft : gespreksnotitie rondetafelgesprek
buitengewoon opsporingsambtenaren.

Postadres:
Postbus 70, 2900 AB
Capelle aan den IJssel

Internet: www.capelleaandenijssel.nl

Burgemeester Mr. P. Oskam

Van: drs. M.A. van Donge
Telefoon: 010 – 28 48 293 /
0611869891

E-mail: m.a.van.donge@capelleaandenijssel.nl

Capelse handhavingspraktijk

In Capelle aan den IJssel kunnen handhavers (Boa in domein I, openbare ruimte) zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk (aangewezen toezichthouder in de zin van de Algemene wet Bestuursrecht) optreden. Uitgangspunt is dat zoveel mogelijk wordt gewerkt vanuit een generale taakstelling: een schoon, heel en veilig (leefbaar) Capelle aan den IJssel. De taken zijn:

- Toezicht en handhaving bij het overtreden van landelijke wet- en regelgeving, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Afvalstoffenverordening en de Drank- en Horecawet,
- Het terugdringen van overlastsituaties in de buitenruimte,
- Informatieverstrekking aan burgers en ondernemers,
- Het oplossen van incidenten in de buitenruimte bij ongelukken of calamiteiten. Dat kan onder meer bestaan uit verkeersregelende maatregelen en ondersteuning van andere diensten zoals de brandweer en de politie.

De prioriteit ligt met name op het voorkomen en bestrijden van de ergernistop 5 die de Capelse burger ervaart (leefbaarheid). De ergernistop 5 komt voort uit de resultaten van de Buurt- en Veiligheidsmonitor:

- Parkeeroverlast (regulatiegebieden en excessen),
- Hondenoverlast (aansluitplicht, hondenpoep, verbodszones),
- Afval (afval op straat, dumping, etc.),
- Jeugdoverlast (al dan niet in combinatie met alcoholgerelateerde overlast),
- Graffiti en vernielingen.

Al dan niet op basis van meldingen wordt toezicht uitgeoefend en, waar nodig, bestuursrechtelijk of strafrechtelijk handhavend opgetreden. De handhavers hebben, onder andere, de mogelijkheid om:

- Een overtreding af te doen met een waarschuwing/kort gesprek (kan snel en eventueel zonder registratie),
- Een geregistreerde waarschuwing op te maken en daarvan een afschrift aan de overtreder uit te reiken,
- Een strafbeschikking/proces-verbaal op te maken,
- Een schriftelijke bestuursrechtelijke waarschuwing op te maken,
- Een vooraankondiging tot bestuurlijke maatregelen op te maken,
- Een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang op te leggen.

We werken met (wijk)handhavers die niet alleen maar schrijven, maar burgers, ondernemers, andere gemeentelijke en externe partners opzoeken, zaken agenderen en samen aanpakken. Handhavers zijn hierdoor zichtbaar aanwezig in het straatbeeld. De handhavers worden ook ingezet bij horecaoverlast, de sluiting van drugs- en prostitutiepanden, ondermijningszaken, prostitutie- en mensenhandel en het digitale opkopers register (DOR). Alle handhavers krijgen dezelfde (interne) opleidingen, worden breed ingezet en zijn gekleed in het landelijke uniform.

We ervaren een groeiende claim op onze gemeente inzake leefbaarheidsissues, waarbij de handhaver aan terrein wint door repeterend succesvol optreden. De rekenkamer geeft aan dat de zichtbaarheid van de Capelse handhaver duidelijk is toegenomen en burgers positief zijn over de bijdrage die handhaving levert aan veiligheid/leefbaarheid. Er is een bewuste keuze gemaakt voor gebonden boa's (toezicht en handhaving vanuit couleur locale) in plaats van inhuur van (particuliere) handhavers. De kosten van een handhaver zijn gemiddeld zo'n 80.000 euro per fte (ICT, salaris, portofoons, vervoermiddelen, huisvesting, opleidingen etc).

Hoe werkt Capelle (een voorbeeld)

Burgers melden jeugdoverlast en waar dit kan gaan eerst jongerenwerkers ter plaatse. Het handhavingsteam is aangevuld met jongerenwerkers die in de avonden meedraaien met het rooster. Op straat wordt direct contact gelegd met jongeren. Zodra hulpvragen ontstaan wordt regulier jongerenwerk ingezet. We willen jongerenoverlast, eventuele escalaties (en geweld tegen onze mensen) voorkomen. We gaan niet standaard in het blauw op een melding af. Waar het kan pakken we zaken laagdrempelig, klantgericht op en waar het moet pakken we door.

Taken en bevoegdheden

De burgemeester is lokaal verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid/leefbaarheid. Wanneer burgers overlast ervaren, vraagt dit op lokaal niveau om een resultaatgerichte (re)actie. Wie dit bij de overheid oppakt doet er voor burgers veelal niet toe, als het maar resultaat oplevert. Naast de burgemeester heeft Capelle aan den IJssel een wethouder met o.a. een veiligheidsportefeuille. Dit geeft aan op welke wijze Capelle aan den IJssel dit soort vraagstukken benadert en hierdoor ontstaat voor de Capelse kiezer de mogelijkheid om zich tijdens de gemeenteraadsverkiezingen uit te spreken over het gevoerde veiligheidsbeleid. In Capelle aan den IJssel stijgt de herkenbaarheid en tevredenheid van ons handhavingsteam. Onze handhavers pakken door, ondanks extra (gewelds)middelen. De oplossing zit niet altijd in meer geweldsmiddelen, bevoegdheden of een stelselwijziging. Maatwerk en samenwerken zijn belangrijke begrippen. Centraal staan:

- De taak bepaalt de middelen/(gewelds)bevoegdheden.
- Nationaal beleid/regelgeving met ruimte voor beleidsvrijheid/besluitvorming op lokaal niveau.

De taak bepaalt de middelen/(gewelds)bevoegdheden. Dit is wat ons betreft het uitgangspunt bij het toekennen van middelen/(gewelds)bevoegdheden. Wij hanteren een scherp onderscheid tussen openbare orde en veiligheid (OOV) en de openbare ruimte. Openbare orde en veiligheid is het primaat van de politie en wij treden op in de openbare ruimte (leefbaarheid). Helaas wordt er ook geweld gebruikt tegen onze handhavers en is de scheidslijn tussen leefbaarheidsissues en OOV problematiek soms flinterdun. Doordat de politie in Capelle aan den IJssel de oproep van de handhaver met prioriteit oppakt zijn de aanrijdtijden verbeterd. Dit biedt uiteraard geen garantie dat ze op tijd zijn. Momenteel wordt onderzocht of wij onze arrestanten zelf kunnen vervoeren. In plaats van de vraag naar extra geweldsmiddelen zoeken we eerst naar dit soort oplossingen, als het wachten met een arrestant geweld uitlokt. We analyseren geweldszaken en kijken breed naar oplossingen. Laat de lokale driehoek beslissen over het toekennen van middelen/(gewelds)bevoegdheden. De lokale verscheidenheid waarin handhavingsteams opereren leent zich voor een lokaal besluitvormingstraject.

Als het gaat om lichte verkeersvergripen zouden handhavers in staat gesteld moeten worden dit aan te pakken (bijvangst). Handhavers zijn de ogen en oren van Capelle. Ook als het gaat om de huidige domeinindeling bestaat de vraag aan maatwerk binnen gemeentegrenzen. Gemeenten hebben stedelijk gebied, maar soms ook buitengebieden. Zodra naast domein 1 (openbare ruimte) een aantal bevoegdheden uit domein 2 (milieu, welzijn en infrastructuur) worden toegekend aan domein 1 kan er meer adequaat worden opgetreden in de buitengebieden. Lokale vraagstukken vragen voorturend om een heroverweging van het takenpakket / middelen waarbij het toekennen van bevoegdheden meer flexibel kan worden benaderd.

Professionaliteit en kwaliteit

Naast de verplichte opleidingseisen (bekwaamheidseisen en het permanente her- en bijscholingsprogramma), staat de professionalisering van onze handhaver centraal. De onderdelen houding en gedrag, kennis en vaardigheden, systemen en werkprocessen zijn hierbij belangrijke onderdelen. Alle handhavers hebben de geweldsbevoegdheid en de beschikking over handboeien. In het toepassen van deze bevoegdheden worden ze veelvuldig getraind, waarbij de-escalerend optreden centraal staat. Personeel heeft veelvuldig (interne) trainingen en opleidingen gevolgd en de lokale politie op alle niveau's spreekt over een professioneel team. Daarnaast hebben we een strak wervings- en selectiebeleid. We leiden schoolverlaters zelf op als de markt het niet biedt.

Informatie-uitwisseling

De uitwisseling van informatie gaat over het algemeen genomen goed en, waar nodig, verloopt dit via juridische toetsing en/of convenanten. Men weet elkaar te vinden. Briefing en debriefing verlopen gezamenlijk, waar nodig. Er is toegang tot politie-bureau's en de meldkamer. Andersom komen politiemedewerkers bij ons op de werkplek om zaken met de handhavers af te stemmen. PV's worden waar nodig op het politiebureau opgemaakt en arrestanten worden gehoord.

Samenwerking politie

Samenwerking gaat goed op alle niveau's. Er bestaat een groeiende (h)erkenning van elkaars kwaliteiten/slagkracht. Er vindt afstemming plaats over samenwerken en het aanvullend van elkaar optreden in het veiligheidsdomein. Wijkagent en handhaver gaan samen aan de slag met veiligheids- en/of leefbaarheidsvraagstukken. Surveilleren samen in probleemstraten, gaan samen op huisbezoek. Er bestaan korte lijnen in de uitvoering.